

SOUTH AFRICAN PUBLIC LIBRARY
6 DEC 1955

INDIAN OPINION

No. 46—VOL.—LIII

FRIDAY,
2ND DECEMBER, 1955

Registered at the G.P.O. as a Newspaper

Price 6d.

Founded by Mahatma Gandhi in 1903

“Let's Tell The World”

By C. W. M. Gell

THE State Information Office has begun to realise that official propaganda has its limitations. What it can do to “dispel damaging ignorance about the Union and enlist sympathetic interest” is less effective than the public relations job done by private South African citizens overseas. Hence the Information Office's booklet “Let's tell the world.”

This attractively got up pamphlet is designed to warn travelling South Africans about the extent of misrepresentation they must expect. Photos show the lurid covers of books critical of the Union; brief extracts of sensational newspaper headlines and even actual paragraphs of news (some of these, we are bound to note, are pretty accurate reports of events or policies, though many White South Africans may not know this). General Smuts is quoted against the slander “that we exploit people here” (an impression attributed to “Communists and others”); Dr. Donges against “foreign propaganda in alleged minority interests” (should not reports of real or imaginary non-white grievances more accurately be ascribed to “alleged majority interests?”)

Having thus built up the case against “the bad publicity” suffered by South Africa, the anonymous author of the pamphlet explains that our “private” political affairs attract notice because race relations have international “news value.” This, says the pamphlet, would not matter if the reports were “fairly and fully presented;” but “here you see only a few of innumerable examples to show that the picture is very incomplete and often badly distorted.”

Attention is then drawn to the inevitable Dismal Desmonds and Jeremiahs “who never tire of telling the world how badly things are going or might go.” These “frightened people” are the allies of “those international busybodies who want to re-arrange the affairs of the world to fit an impossibly idealistic pattern and who use South Africa as an international scapegoat to atone for the wrongs suffered by some of the world's peoples at the hands of others.” This passage seems to overlook the genuine moral guilt felt by a few over policies that are continuing to inflict wrongs upon some of the Union's peoples at the wishes of those who (as some think) are determined to fasten an impossible ideological pattern on us all.

The pamphlet then exhorts “ordinary South Africans” to tell the world, to offer “their personal testimony

in support of what official spokesmen, here and abroad have said.” It assures us that the way we “have stood by our opinions in the face of intense pressure from ‘world opinion’ has compelled respect and shamed those who do not practise what they preach.” Anyone willing “to tell the world” is invited to contact our embassies and State Information offices overseas, which will supply them with answers to all the awkward questions they may be asked.

At least two more things need to be said about this campaign to enlist private citizens in support of South Africa's good name. First, it is not going to be helped by the notorious fact that passports to travel are refused to known opponents of the Government's racial policies. People overseas well understand the significance of withholding passports from people like Mrs Jessie Macpherson, Professor Hutt, Mr. Manilal Gandhi and Dr. Z. K. Matthews. If the campaign “to tell the world” hopes to overcome the resistance against canned, official propaganda, it needs South Africans of all shades of opinion. Any suspicion that only those who support—or, at least, do not “oppose—official policies must nullify the whole purpose of the campaign.

Secondly, there must be no rigging of the facts. The only statistics quoted in the pamphlet show the annual amounts spent on education per head of African population in several African territories. From this comparison the Union with 15/6 per head emerges most favourably. On the opposite page, however, is the equally true assertion that the Union is the only highly industrialised state in Africa. What is not revealed is that, though the Union spends *more per head* on African education, it spends *a much lower proportion* of its much higher national income; that its white population enjoys a standard of living higher than any other in the world except U.S.A. and Canada; that the amount spent per white pupil is about £40 p.a. and per black pupil about £4 p.a.—that only 40 per cent of the black children are in any school at all.

Without these additional facts the State Information Office's publicity is as bad as the rest, because (in the words of the pamphlet) “it seldom gives a complete picture of what is happening in the Union.”

“Let's Tell The World” may be had free from the State Information Office, here or abroad.

Today, of all days, the joy of giving is uppermost in every heart. The best thing to give to your enemy is forgiveness; to an opponent, tolerance; to a friend, your heart; to your child, a good example; to your father, deference; to your mother, conduct that will make her proud of you; to yourself, respect; to all men, charity; and to your loved ones?

Surely a **NEW INDIA PROTECTION POLICY**,
the best of all Gifts.

THE PLEASURE OF GIVING IS YOURS, AND THAT OF SERVING YOU IS OURS.

The
New India Assurance
Company Limited

Principal Controlling Officers:
Rustomjee (Pty.) Ltd.

140, Queen Street,
DURBAN, NATAL.

**NEW NYLON
SAREE MATERIALS**
— JUST ARRIVED —

Gold Striped Fancy Nylons 48" 12/6 yd.	Real Benares and Jarl Gold Georgette Sarees and Borders. Big range in stock.
Spotted Georgettes 45" 4/6 yd.	Georgette Jarl Work Sarees All colours. £4-10-0
Two Toss and Ralubow Georgettes 45" All Shades 4/11 yd.	Georgette Sarees Cotton Embroidery £3/15/0
Bordered Georgettes All Shades 45" 3/11 yd.	CHILDREN'S SCHOOL WEAR Boys Shirts, Knickers, Blazers, Vests, Socks. Girls Gym Blouses etc. At Reduced Prices.
Embossed Georgettes 45" 5/11 yd.	
Coloured Georgettes 45" 3/11 yd.	CHAMPALS! Plastic Fancy Tops with Heel Size 3 to 7 18/6 pair Also Leather 8/6 & 18/6 pair
BLOUSES Printed Georgette and Bomberg Slippers. Huge range now at clearing Prices.	

Write For Samples: (Not for Rhodesia)

JAYBEE SILK HOUSE
39 MARKET STREET, JOHANNESBURG.

B. I. S. N. Co. Ltd.

S.S. Karanja due 30th Dec. 1955 Sailing 4th Jan. 1956.
S.S. Kampala due 28th Jan. Sailing 2nd Feb. 1956.
For Bombay via Karachi.

Passengers must conform with the Cholera Vaccination and Yellow
Fever inoculation requirements and obtain certificates from their
nearest District Surgeon. Inoculation by and certificates from
private Medical Practitioners will not be accepted.

FARES: DURBAN TO BOMBAY

First Class single without food	£83-10-0
Second " " " "	55-0-0
Third Class Bunk	28-10-0
Muslim Special Food	£11-10-0 Ordinary Food £4-17-6
Hindu Special Food	£10-3-0 Ordinary Food £4-5-6

Bookings for 1st, 2nd, 3rd can be effected by com-
munication with us by telegram or letters.

For further particulars apply to—
SHAIK HIMED & SONS (PTY) LTD.
390 PINE STREET, Telephone 20432, DURBAN.
Tel. Add. "KARAMAT."

INDIAN OPINION

FRIDAY, 2ND DECEMBER, 1955

Behaving Like A Spoilt Child

LARGE sections of the White Press have given support to the Union Government for its decision to walk out of the United Nations in protest against the latter's decision to re-appoint the commission which had been originally set up to go into the Union's race problems. We find ourselves not only unable to understand the attitude taken up by the so-called democratic Press in this matter but compelled to protest strongly against the behaviour of our Government. It is a rash move which, in the end, might produce disastrous results for South Africa.

Ever since the United Nations Organisation came into being, South Africa's racial policies have been under fire in its assemblies. The democratic nations have assailed the colour bar and apartheid for five reasons which we consider good. They have attacked South Africa's colour policy because it outraged the most sacred thing on earth: the human personality. By doing that South Africa repudiated the finest values of the civilisation she claims to uphold in this part of the world. By setting up race as the supreme criterion by which to assess human worth the rulers of South Africa showed the world that in actual fact they were not in the camp which regarded the human personality and human liberty as sacred. They stood for values upheld by the Nazis

in Germany; values to remove which from the face of the earth the free nations had gone to war. By perpetuating these values South Africa places herself in the position where she might stir and revive in the minds of men the old antagonisms and conflicts which led to World War II.

The United Nations, which was set up to enable nations to settle their differences by negotiation, has every reason to be alarmed when South Africa adheres to a policy which might bring her to a head-on collision with the non-White powers of the East. Such a collision, if it ever comes, might disturb peace not only between Africa and the East but, quite possibly, in almost every part of the world.

The third reason why the United Nations has persisted in criticising South Africa's racial policies is that to give the African no hope for the future; to create a situation where the Whiteman will be baas forever, if possible, is to convince the African that the only hope for him is in working for the expulsion of the Whiteman from this part of the world. That will mean a profound disturbance of peace. If the United Nations said nothing about such a situation, it would be guilty of a grave dereliction of duty.

Fourthly, by emphasising colour differences, the rulers of South Africa create an atmosphere where the

peoples of South Africa will have divided loyalties. A nation which adheres to conflicting loyalties is a doomed nation. Above that, it is a menace to the peace and stability of its neighbours. In the event of war, the internal differences would be a grave handicap and might immobilise South Africa for effective participation in any conflict where her contribution would be vital.

Finally, South Africa's racial policies are a definite threat to Commonwealth solidarity. The Commonwealth has become a multi-racial entity. It has become a large family bound together by the ideals which its members cherish together. South Africa's treatment of the man of colour is in conflict with the ideals and the spirit which keep the Commonwealth together. The non-White members of this family have a clear duty to themselves and to the man of colour everywhere who is insulted

by Apartheid, to demand that nobody shall be in the family who does not uphold its ideals and values. South Africa's refusal to retreat on the colour question weakens Commonwealth unity and impairs the Commonwealth's capacity to influence world events positively in the direction of peace.

From the time when the United Nations came into being efforts have been made to awaken South Africa to the dangers of her racial policies. The re-appointment of the commission of inquiry is one such effort. For South Africa to walk out of the United Nations just because her neighbours point out to her where her behaviour threatens their security is to behave very much like a spoilt child. For our part this is the sort of behaviour which we cannot; we dare not condone because to do that would be to debase the most sacred thing on earth: the personality of Man.

NOTES AND NEWS

Mr. Manilal Gandhi

Last week we published a report about Mr. Gandhi's illness which we regret to say was incomplete. The Specialist has now thoroughly examined Mr. Gandhi and his diagnosis is that Mr. Gandhi is suffering from a mild stroke. Owing to a lot of worries his brain has either swollen up or there is a clot in one of the veins.

As requested by the Specialist Mr. Gandhi is being kept at the Durban Sanatorium where he is receiving good treatment. For the present no visitors are allowed to see him, so we would like to kindly urge our readers not to go there. However it is gratifying to know that he is well on the way to recovery.

Ambulance Apartheid

The following by Marais Black appears in the East London 'Daily Dispatch':

Sir,—An incident which happened in Port Elizabeth was reported in the week-end Press. It appears that a European child

was involved in a motor accident, and was seriously injured. A Coloured man phoned the ambulance which arrived promptly. However, it was found that the ambulance was one for non-Europeans. Several Europeans who had gathered at the scene of the accident objected to the white child being conveyed in a non-European ambulance. The European ambulance was ordered by radio telephone which arrived half an hour later, but the poor girl died on her way to the hospital in the ambulance.

Myself I am horrified to realise to what extent this mania of "aparthate" can lead us to. I wonder if for one's ideological conceptions we have any right to play with someone's life?

Of course this incident will shock many of the Europeans, but things like this are not unusual when black persons are involved.

Let us be sane enough to realise that this "aparthate" is going to work both ways and with no benefit to anyone.

Plea To Keep Father Huddleston In Union

A public appeal that Father Trevor Huddleston should be allowed to continue his work in South Africa has been made to the Anglican religious order to which he belongs by a group of South Africans in public life, including four members of Parliament.

The signatories to the appeal said Father Huddleston had become for many South Africans an outstanding symbol of courage and selflessness in the defence of right and justice. No European had so successfully bridged the

gap of hostility between Black and White.

Non-Europeans especially would feel that they had been left desolate. If Father Huddleston's unique position were understood and appreciated by his superiors in Britain they would be moved to retract their decision, said the petition.

Members of Parliament who signed the appeal are Mr. Alex Hepple, Mr. Leo Lovell, Mr. L. B. Lee-Warden and Mr. Walter Stanford. Among the 17 other signatories are Senator Leslie Rubin, Mr. Alan Paton and Dr. Bernard Friedman (ex M.P. for Hillbrow).

are two main schools of thought. On the one hand are those who say that justice and harmony for all will only be achieved by complete separation in every sphere of life. On the other hand are those who affirm that common citizenship is the only solution. Between these two extremes are many shades of opinion, and widespread confusion.

A few decades ago these different ideas were largely below the surface of public consciousness: far-sighted politicians, social and religious workers, together with students of history, were often in despair at what was called a

general policy *laissez-faire*. Today all has altered: slow-drifting change in the social pattern of South African life has given way to rapid, almost revolutionary change in which conflicting forces of national economy; shifting, growing populations; awakening peasantry, all struggle together under a rule of law exercised by a very determined minority section of the whole community. Is it too much to say that this constitutes a state of cold war with all that it implies? Where there is cold war the need for reconciliation overrides every other consideration.

HAVE WE OUR OWN COLD WAR?

THE following is a translation of an Afrikaans article in 'Reconciliation in South Africa,' December 1:

Cold War: A strange new term to describe a condition which has existed probably as long as man, and longer! Even in the animal world there is a form of tense nervous alertness in the presence of something fearful capable of braking out into bloody conflict, and even a war itself.

We have no power of gauging the actual effect on an animal which becomes aware that an enemy is prowling around: we can observe the consequence in sudden, sharp reaction; possibly a quick cry of warning to the less wary, and then feverish effort to escape: and then return again to the quiet joys of safe grazing. Actually there is something good in this vigilance, although an onlooker is invariably moved to pity at the sight of terror in the eyes, and the frightful straining of every muscle as a herd of game seek to outstrip a pride of lion. This protective instinct is carried over to *homo sapiens* with all the heightened nervous reactions which belong to spiritual beings.

In this generation a sinister type of vigilance has developed. All the primitive elements of fear, suspicion, cunning, hatred, and so on, are heightened by the magnitude of possible disaster which, it is now generally accepted, threatens the whole race if open conflict should flare up. The result is that in many places people live in an atmosphere of perpetual distrust, and all the usual means of mutual understanding are so closed that everyone lives a restricted, closed, fearsome life.

Such is the irony of things that

the name "Cold War" for this state of perpetual tension and fear did not grow from protracted, smoldering hatred between victor and vanquished after war. Instead it is used to describe fear of each other between great powers who, together, overcome a common enemy, only to find themselves so anxious for the spoils of victory that they are unable to work together for a peaceful way of life which can be enjoyed by all.

Barriers are set up between peoples and curtains are dropped between nations, so much so that it is almost pathetic to read of the enthusiasm with which news is occasionally received that a cultural group, a sporting team, or perhaps a trade mission, has courage enough to propose exchanges with their fellows of similar interest on the other side.

Such is the tragic picture of the state of affairs in many parts of the world in the middle of the twentieth century of the Christian era. From the general scene South Africa is not excluded, in addition it would appear that we have a special tension of our own. It revolves round a question which must assuredly appear fantastic to a visitor from Mars. It is none other than this: What is the place of Africans in this corner of the continent which gives them their name? Through a mere 300 years people from several other parts of the world having settled here, they claim that it is now their permanent home, and have appropriated to themselves the right to decide what is to happen to the Africans who also happen to know no other home. Many and widely different are the views held on this subject, but in general there

Writing under the above caption, the East London 'Daily Dispatch' says:

THE vast crowds which lined the streets of New Delhi and gave such a tumultuous welcome to Marshal Bulganin and M. Khrushchev might be interpreted in foreign countries as meaning that the Communist Party in India commands widespread and solid support. The fact that Mr. Nehru invited Russia's two top men to visit India as the guests of the Government might also be interpreted as meaning that the Indian Government is beginning to lean towards the Soviet in its political and economic thought and planning. Both interpretations would be as far from the truth as thinking that the South African Nationalist Party was about to abandon its apartheid and its republican aims if the Government invited President Eisenhower and Sir Anthony Eden to visit the Union and accorded them a State reception. The Communist Party in India is comparatively small in numbers and totally lacking in influence; and neither Mr. Nehru nor any member of his Government is Communistically inclined. Rather is the reverse the truth. The presence in India of Marshal Bulganin and M. Khrushchev is accounted for by the fact that Mr. Nehru is officially returning the hospitality accorded him and his Foreign Minister when they accepted an invitation of the Soviet Government to see something of Russia earlier this year.

This, of course, is not to say that the Russian leaders will not do their utmost to influence the Government of India to accept Soviet aid and advice. Indeed, Marshal Bulganin wasted no time in offering such aid. But there is little evidence in past experience to suggest that the Government of India is likely to become too friendly with the Soviet; much less that could give

rise to the fear of India becoming a "satellite." On one point, Marshal Bulganin will find the Indian Government in unison with Soviet policy. Mr. Nehru and his colleagues believe in "neutrality." They are strongly opposed to taking part in any war outside India. But their "neutrality" does not stretch to the extent of affording the Soviet Union, or any other Power, rights of transit through Indian territory or the privilege of establishing bases. Nor is the Government of India likely to be persuaded to buy arms from the Soviet Union. It might be induced to expand its trade with Russia, but if this is one of the outcomes of the reciprocal visits, the Soviet is not necessarily going to derive great advantages from the deal. As traders, the Indians will hold their own and are much more likely to make a profit than are the Russians.

The Communist Party in India has not been banned and declared an illegal organisation, as in South Africa, but its members have to toe the constitutional line. When they overstep that line they are severely dealt with by the courts. If a Communist cannot preach sedition and urge the violation of laws, he is of no value to "The Cause" and no danger to the security of the State in which he lives. This is the position in India. By rigorous enforcement of the law the really dangerous Communists have been put out of circulation and those who are left in circulation have no influence. The result from India's point of view has been equally as satisfactory as that gained in this country.

SEED CATALOGUE

Distin's 1955-56 illustrated descriptive Seed Catalogue. If not in your possession already please write for free copy to Distin's Seeds, Box 2060, Johannesburg.

AFRICAN VIEWPOINT

OPEN LETTER TO FATHER RAYMOND RAYNES, HEAD OF THE COMMUNITY OF THE RESURRECTION

REVEREND SIR,—We have learnt with grief and misgivings of your decision to recall Father Trevor Huddleston from South Africa to head a training centre for missionaries in Great Britain. Indeed the Order has all the right to use the talents and energies of those who join it in any manner it considers in the best interests of the Order, the Church, the Christian Faith or those whom the Anglican Church serves. In this letter then, I do not in any way seek to question the Order's right to withdraw Father Huddleston from the South African scene.

I believe I express the feelings of millions of Africans when I say to recall him at this stage is to stab the African in the back. And nothing is as painful as the stab from a trusted friend in the dark when you stand alone in the world. The Anglicans, and in particular the Community of the Resurrection, have a record of service to the African of which they have every reason to be proud. What the Community has done for African education, in particular, will forever remain one of the strongest bonds between the African people and the people of Great Britain. But some of the men the Order sent to this part of the world did not confine themselves to education only. They identified themselves actively with the despised, the poor, the suffering and the oppressed without regard for race or colour. In so doing they proved that religion is not an opiate for the masses. They did more than that. They enabled the African, in his understanding of the Christian Faith, to draw the line between the intrinsic and the obvious. Quite obviously the Whiteman here preached humility and all the other virtues which conduce to the maintenance of his domination over the man of colour. It was so easy for the African, in his revolt against this domination, to reject also that Faith which preached values which helped the oppressor against the oppressed. And, indeed, African voices have been raised from time to time saying it is about time Christianity was regarded as a borrowed religion; as part and parcel of a borrowed culture which can thrive only on

the misery and humiliation of the African.

But the example of men like the great Michael Scott and Trevor Huddleston also set the spotlight on the intrinsic and the eternally true in the Christian teaching. Groping in the night which has descended on South Africa the African turned his eyes to many directions and saw nothing but darkness. It was only when he saw men like Trevor Huddleston, Michael Scott, Arthur Blaxall and a few others in the Anglican Church and a few more outside the Church that he saw in the teaching of Christ the finest and most beautiful revelations of the truth Men has discovered so far.

If there are Africans who drift away from the Christian Church because of race oppression, others have seen in Christ's teaching the only and most permanent solution to all human problems. They have learnt that Christian love is a living reality; something which transcends race and station in society; something which binds together all men as children of one Father. If this has given them hope it has also developed in them that spirit of tolerance which conquers hate. I have no doubt in my mind that those who have seen the truth in this light have been heartened, in the pursuit of it, by the example of men like Trevor Huddleston. I say this because I myself, in dark and painful moments, when I was torn between hate and despair, confronted my own self with this question: How can you, Jordan Ngubane, call a man like Huddleston an enemy? I have gone through all the anguish and disillusionment a sensitive African goes through in South Africa and in the end I have satisfied myself that Man is invincible only when he loves and that to requit hate with hate is to admit that Christ's way is inadequate for the solution of human problems. To a very large extent I would not have seen the truth in this light if it were not for the example of Father Huddleston in particular and some of the Anglicans I have known either in person or by name.

I am satisfied that mine is not a unique case. There are

very many others who were inspired by and derived strength from Father Huddleston's selfless surrender to divine guidance in serving those whom you had sent out to serve. We had learnt to trust him. We had learnt that we could go with him hand in hand through the night which has descended on our country. He had taught us that not every Whiteman is against us; that not every Whiteman is an enemy. Above everything he had given very many in the White community the courage to build permanent bridges of accord between ourselves and their side of the population. We on the African side had grown to regard him as one of us; a brother and a comrade; one who rejoiced where we were happy and one who wept where we were sorry. Above everything he is one of the few White Christians left in South Africa who could be trusted to go to the Cross for loving his fellowmen as he loved himself.

Against this background, gentlemen, you will appreciate why we feel that you have stabbed us in the back, by recalling him, when night is at its darkest against us. I do not think you have done this because you are on the side of those who would spit on Christ Himself if he were a Black man. If you were, you would not have sent us such fine men and women and done so much for the African. I am not an Anglican. But some of my closest and most prized friends are Black and White Anglicans, men and women who serve Africa with a devotion and ability which fill me and many others with humble gratitude. It is important for you to deploy your manpower as you think best; but might I not plead, on my own behalf and on behalf of millions of inarticulate millions in my own community, that you should not remove from us, who are in danger of drowning in the night, Father Huddleston's hand of love without which South Africa might go from the Apartheid darkness to a new form of darkness—where every African will see salvation for himself and his salvation in driving the White people into the sea? Trevor Huddleston remains a bridge, linking the African and the White worlds. It is in our own interest that this bridge should not be withdrawn; it is in the interest of the Whiteman that it should remain where it is; it is in the interest of the Christian Faith and of racial peace that we should have men like Father Huddleston in this

country at this particular moment in its history.

For this reason, I raise my humble voice on the side of those who plead with you to allow Father Trevor Huddleston to continue the good work he is doing for Christ and his fellowmen in this part of the world. His example is a beacon which dispels the night. If he goes night will descend in all its darkness and nobody knows precisely what will happen in that case. Only of one thing I am certain, the gap between the African and White Christians will widen.

His recall, of course, comes after a series of events which in the minds of many, lend a special significance to it. I am not influenced by these in my humble plea. I plead for the retention of the services of an able servant of Christ, of the Church and of his fellowmen. I met Father Huddleston only twice in the twelve years he has been in this country. I had known his name through his acts of kindness, courage and selfless sacrifice for very many years. When I met him, I immediately felt a deep affection for him. Our feeling towards him is one of love and affection. He is that type of man. Our prayer is that you might be guided to allow him to remain with us because we need him at this hour.

Yours in the service of our fellowmen,—JORDAN K. NGUBANE.

R. VITHAL

Bookkeeper, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.
Contact No 213 Macosa House, Second Floor,
17 Commissioner Street, Ferreirastown, Johannesburg. Phone 33-1654.

Cuticura
ANTISEPTIC
OINTMENT
You will find this world-famous antiseptic Ointment invaluable for cuts, pimples, heat rash, chafing and other irritations of the skin and scalp. It also allays inflammation and brings speedy relief and comfort to sore, tired feet.
Comforts aching FEET!

Phone 53.

Telegrams 'SOLANKI.'

P.O. Box 208.

Solanki & Co. Ltd.

Merchant & Direct Importers

Extensive range always carried in the following:

Silks, Drapery, Toilets, Perfumes, Curios, Fashion Goods and Jewellery, Wide Range of Indian, Persian and Chinese Carpets.

Stockists of well-known branded Watches.

COPPERBELT PIONEER STORE

Where Quality and Service are Paramount.

Luanshya, Northern Rhodesia.

FOR . . .

RUBBER STAMPS

AND

PRINTING

CONTACT . . .

STANDARD PRINTING PRESS

GENERAL PRINTERS

AND

RUBBER STAMP MAKERS

73 BEATRICE STREET, — DURBAN.

PHONE 61006.
P.O. BOX 2782.

TELEGRAPHIC ADDRESS
"QUICKPRINT"

ESTABLISHED 1927.

P.O. Box 2156 Tel. Add.: "Bhaisons" Phone: 28298

K. HARIBHAI

(ESTABLISHED 1905)

Wholesale Produce and General Merchant.

Importer of all kinds of Eastern Produce.

We buy all kinds of S.A. Produce for Cash.

Special offer of the following best quality Imported goods. (Open Stocks)

No	per lb.		per lb.
1	1/3	F/Grade Loose Tea	4/3
"	11d.	Sevedhani Sopari	7/-
Pure	1/-	'S.B. Nuts No 2.	2/6
"	1/7	Jeera	2/-
Urad Flour	1/3	Varlael (Soomph)	2/-
Urad Dhall	1/1	Mustard Seeds	2/-
Moong Dhall	6d.	Methil Seeds	1/3
Whole Moong	6d.	Whole Lhana	1/3
Whole Urad	10d.	Jaggory (Gor)	1/3
Special Peadhall	7d.	Pure Chillie Powder	3/-
Ordinary Peadhall	10d.	Pure Haldi Powder	2/-
Egyptian Rice	7d.	Cocoanuts (Fresh Watery)	47/6 per bag of 75
Whole Bk. Masoor	1/-		
Masoor Dhall Red	3/3		
Tamrand (Amli)			

Prices f.o.r. Durban.

We are Stockists of all varieties of Dried Beans.

We supply best Natal Ginger—Price on application.

Prompt attention given to Country orders.

Trade inquiries invited.

Note our Add.: 81 Victoria St., DURBAN.

The finest Gift for this Year's Christmas Presentation you can give is a good Book on Indian Teachings

Just Arrived.

Now On For Sale.

Bagavad Gita (The Song of God —Swami Prabhavananda)	8/6
Bagavad Gita Sloka in English —Sir Radhakrishnan	14/9
How To Know God Patanjali —Swami Prabhavananda	10/6
East And West In Religion —Sir Radhakrishnan	11/6
Religion Of The Good Life Zoroastrianism	11/6
My Gandhi (Who shook the world) —J. H. Holmes	11/6
Lectures From Colombo To Almora —Swami Vivekananda	14/9
Selections From Vivekananda Adelta Ashrama	15/9
Hatha Yoga fully illustrated—Theos Bernard	25/-
Yoga And Health (fully illustrated real Life Book)	18/6
Heaven Lives Within Us—Theos Bernard	23/6
Just Half A World Away (a Book of Faith in God)	22/-
The Man Of The Everest Who Climbed Himalaya Parbrath	21/-
Principle Of Upnashatha In English Translation	63/-

Books of all sorts, Indian, Ancient, Historical, are sold by us

D. ROOPANAND BROS.

MUSIC SALOON AND BOOKSELLERS

Phone 20707.

85 VICTORIA STREET,

P.O. Box 2524,
DURBAN.

MANY S.A. WORKERS 'DISQUALIFIED' BY GROUP AREAS ACT

THOUSANDS of South Africans — Europeans, Africans, Coloured and Indians—have been disqualified by a proclamation in the 'Government Gazette' from holding, without a special permit, jobs in which they started after the Group Areas Act became effective four years ago.

The proclamation brings into force a section of the Group Areas Act and creates "disqualified persons," who may not be employed without a special permit.

These "disqualified persons" are all workers in certain categories who have become employed since October 26, 1951, in any businesses controlled by persons of another race group.

The regulations, published in the 'Government Gazette' of October 14, are made retrospective to the "specified date" on which the Group Areas Act came into force in the Cape Province—October 26, 1951.

Ostensibly the regulations refer to the "occupation" of business premises by employees in certain categories of work who are of a different race from the employers.

But the Group Areas Act contains no definition of "occupation," and the Group Areas Board, which issues permits for "occupation," defines this term as "the habitual physical presence" of any person—and includes in this that person's presence at work.

The effect of the regulations is that workers of less than four years' standing in any business controlled by persons of another race will either have to apply for permits or find other employment.

Those who were working in "mixed" businesses before October 26, 1951, are not affected.

In future, no White employers will be able to employ disqualified Native, Coloured, Indian or Malay workers without a permit from the Group Areas Board.

An official of the Group Areas Board in Cape Town confirmed that this was the effect of the proclamation.

The categories of workers affected, however, are so wide and loosely described in the proclamation, that they include most employees in business.

The full list specifies such employees as alteration tailors, assistant dispatch clerks, butchers, butcher's assistants, charge-hands, clerical employees, dispatch clerks,

first-class cutters, managers, shop assistants, storemen, supervisors and warehousemen.

It also includes all "executives, professional, technical or administrative employees."

The regulations affect the whole Union. Under the Group Areas Act the whole Union is a "controlled area."

The proclamation covers all urban areas, townships, agricultural holdings farms and other land in the controlled area.

An official of the Group Areas Board in Port Elizabeth confirmed that the regulations were designed to give the Board control over the "mixing" of race groups in businesses, till the proclamation of group areas.

When group areas had been proclaimed, the regulations would no longer be necessary, he said.

It had become necessary, till

then, for the Board to have some control over the racial complexion of business premises.

If employers began employing "disqualified" people who were members of a race group other than their own, at any time after October 26, 1951, they would have to get permits from the Board.

A permit would, for instance, be needed for a European secretary or manager of an Indian-owned company which began after that date.

A White tailor would have to have a permit to employ a Malay cutter. Chinese shopkeepers would need permission to employ White shop assistants.

"If an employer can show that there is good reason why he should engage members of a race group other than his own he may be granted a permit," the official said.

"The ultimate aim of the Act is that people should live and work among those of their own group," he said.—'Cape Times.'

about ourselves as citizens of the free world; but should at all times remain conscious of the grip around our faculties of reason.

Notwithstanding the enormity of this handicap imposed upon the early development of our mental powers—those of us who eventually broke through the barriers and reached to the level of academic education ought to find it much easier to shake themselves free of the shackles of "Native Education" in spite of the fact we had been nurtured on it as adolescents,

I have always considered it rank stupidity for African organisations to include in their designations the term "non European." That the term "European" is wrongly applied with reference to a white person resident in Africa is generally borne out by the insistence by the same person when abroad of calling himself a South African, or referring to himself by the name of the country in which he lives in Africa, instead of South African "European." We may be non-European if we are in Europe, since we are not natives of that continent but of Africa.

In the light of the foregoing I should think it is now time that the educated—I am using this word in the broadest sense of its meaning—African proves to the civilised world at large that, despite the educational shortcomings and the stunted background of "Native Education" (as far as the South African African is concerned,) he has been able on his own to utilise the selfsame "education" and is now as a result cultivating in himself an intense love for things that have about them a purely African flavour and that he holds these things in very high esteem. Let us prove this by employing the term "African" very liberally in the designations of our organisations bodies and movements. Let us be original and do away with apeing members of other racial groups.—Yours etc.

MAKHWENKWE NTLOLA.

Mahatma Gandhi Memorial Fund

We wish to thank an anonymous donor for the donation of £2-2-0 towards the Mahatma Gandhi Memorial fund.)

ORIGINAL CORRESPONDENCE.

"NON-EUROPEAN" OR "AFRICAN"

THE EDITOR, 'INDIAN OPINION'

SIR,—Some months back I read in a well-known African Reef newspaper about the "Christening" of an organisation of the Transvaal African Social Workers, and when I took the officials to task for the unnecessary inclusion in its designation of the term "non-European" the article was conveniently suppressed by the newspaper—a rather strange attitude to be adopted by a journal supposed to be the medium through which an African might speak to fellow Africans, especially where constructive criticism is concerned.

The prevalent tendency on the part of the enlightened African element to think about itself as well as the general African community in terms of 'non-Europeans' is to be strongly deplored. One would have thought the university education which some of them had the good fortune to have would enable them to see and understand things in their true perspective and not blindly adopt anything as though they had robot-minds.

A body inaugurated by people of the status such as the one of social workers would undoubtedly have been the last in the world I would expect to subscribe readily and so conspicuously to the inferiority complex which

has already done irreparable damage in our ranks. To my mind, the word "African" would have added enough dignity and prestige to their association instead of the ambiguity as well as lack of originality that the word "non-European" has now lent to the entire structure of the movement.

While there might have been a strong desire on the part of the majority of the social worker delegates to show ready respect and subservience to their higher-ups, as evidenced by the prompt agreement not to use the appropriate term "African," the background of our system of education—formerly known as 'Native Education'—has much to do with this unhealthy general outlook on the average African's part.

With all due diffidence to the pioneer missionaries for what semblance of enlightenment the African in the street possesses today, it should be borne in mind that our education has all along been "Native"—whatever that implies in the truest sense of education; and as such it could have certainly never been intended to enable us to develop free as well as independent opinions and thoughts, as a people, and consequently think

INDIA'S SOCIALIST AIMS EXPLAINED TO RUSSIAN LEADERS

RADHAKRISHNAN SPEAKS OF TRADITION OF DEMOCRACY AND NON-VIOLENCE

BULGANIN'S ADDRESS TO PARLIAMENT

IN an address to the two Houses of the Indian Parliament, Marshal Bulganin said India and the Soviet Union were striving for the same ultimate objective—to lessen international tension and preserve and strengthen peace.

Welcoming the Soviet Premier earlier, the Chairman of the Upper House, India's Vice-President, Dr. Radhakrishnan, who presided over the joint session, said that India would stick to her tradition of democracy and non violence in her progress towards socialism.

Dr. Radhakrishnan said India had been greatly touched by the warmth and enthusiasm of the reception accorded to Mr. Nehru when he visited Russia recently. He was sure the guests would have been assured, if any assurances were necessary, of the friendship of the people and the Government of India towards the people of USSR.

His generation, Dr. Radhakrishnan said, had the privilege of watching the progress of the great Russian revolution. That revolution was of a character necessitated by conditions which then obtained. However, it was irrelevant today to pose Marxist doctrines or Leninist theories against the logic of events and the logic of facts, which were far more powerful.

India today was attempting to recast her society on a socialistic pattern. Lenin had said that all countries would reach socialism because that would be inevitable. India was, however, trying to bring about a socialistic pattern of society in a peaceful and non-violent way. India's path was the one consistent with her tradition of non-violence and of following the democratic process.

Dr. Radhakrishnan said India's prosperity could not be made dependent on foreign aid. Both Marshal Bulganin and Mr. Khrushchev had said they were prepared to share their industrial and scientific experience with India. He would however like to remind the country that its prosperity depended on its inherent strength, its moral character, its own capacity to work in a creative and co-operative manner.

He referred to the Panchshila and said it would not be enough merely to subscribe to it. The

Panchshila comprised living and vital principles. Mere subscription to the principles of the United Nations Charter or Panchshila would not carry the word further.

Dr. Radhakrishnan gave an assurance that in progress of civilisation and in the endeavour to establish peace, India would extend her unstinted co-operation to USSR.

Bulganin's Speech

Marshal Bulganin said: "We are prepared to share with you our economic and scientific experience. This corresponds to the wishes and aspirations of our people. Our policy is to guarantee an undisturbed world and the joys of peaceful life for peoples throughout the world. What could be more noble than that?"

He said: "We also have much in common in settling the tasks put forth by the infernal life of our countries."

"When our people won the October Revolution, their aim was to achieve an economic and cultural change in our motherland, to convert our country into an industrial and socialist state. The Soviet people have successfully implemented this historic task. You are following your own road. You also have the objective of converting your motherland, which has for ever overthrown colonial domination, into an advanced state with a developed national economy and a high standard of living. It is with complete understanding and sincere sympathy that the Soviet people regard your efforts directed to achievement of these objectives."

Referring to his stay in India, the Soviet Prime Minister said: "Everything we were able to see here confirms our deep conviction that further development of the relations between our countries is firmly based on mutual and multi-lateral interests. Let the friendship and co-operation between our peace-loving nations be strengthened and developed in the interests of peoples of India and the Soviet Union—in the interests of ensuring and strengthening peace throughout the world."

He said the Soviet Union "highly values" Indian contribution to the cause of strengthening peace. "Mutual efforts of India, the Chinese People's Re-

public and the Soviet Union resulted in the signing of armistice in Korea and extinguishing the flames of war in Indo-China. India actively advocates giving to the Chinese Peoples' Republic its lawful place in the United Nations. The Indian Government comes forward for the settlement of the Taiwan problem by peaceful means, considering the national interests and the lawful rights of the Chinese Peoples Republic."

He said, "India was one of initiators and played an outstanding role in the convening of the first conference of countries of Asia and Africa. It is difficult to over-estimate the significance of this conference for the cause of strengthening world peace-loving peoples of the two continents."

"The Soviet Union," he said, "knows and warmly approves the position of the Indian Government on the question of banning atomic and hydrogen weapons and reduction of armaments with the aim of using the vast resources which are now absorbed by the arms race for the cause of peaceful construction."

"The people of the Soviet Union feel deep respect for India's efforts directed against the policy of creating military aggressive alignments and for the defence of collective peace and the method of negotiation as a means of settling international problems."

Marshal Bulganin said the friendship between India and Russia dated back to the remote past. "Almost five cen-

turies ago, even before the first European ships approached the coasts of your country, Afansav Nikitin, a Russian explorer, visited India and wrote a book—an outstanding piece of work for his time—about your wonderful country in which he spent several years and which he deeply loved. That was the discovery of India by Russians."

"The ties between the two countries gradually strengthened. Books dedicated to India were published in Russia. The Russian people drew their information and idea about country from your wonderful literature. The first translation of works by Indian writers and of literary creations of the great Indian poet and playwright, Kalidas, appeared in Russia as far back as the 18th century. Translations of tales of Indian epics were widely read at a later period.

"The ties and mutual understanding between the peoples of our countries were strengthened to a greater degree after the victory of the great October Socialist Revolution in Russia," he said.

"With all their hearts the Soviet people sympathized with the selfless and courageous struggle which your people waged against colonial oppression for restoration of their motherland's independence. As is well-known, a significant role in this struggle was played by the ideas and leadership of the outstanding leader of the Indian national movement, Mahatma Gandhi," Marshal Bulganin said.

BONES WANTED

We Pay
£7 PER TON
F.O.R. your
Station or Siding

BAGS RETURNED RAILAGE PAID

For Full Particulars write to:

THE
**BULL BRAND
FERTILIZERS LTD.**
SARNIA, NATAL.

AMERICAN LEADERS HOPEFUL OF PEACE DESPITE SOVIET H-BOMB TESTS

AMERICAN leaders, commenting on the latest—and biggest—Soviet Hydrogen Bomb explosion, continue to express the hope that a means will be found to promote peace and prosperity through regulation of atomic energy.

Presidential Disarmament Advisor Harold Stassen said that atomic weapons are to beneficial when applied to the uses of peace "that what we must do is to find together the sound basis for a well-inspected safeguard for the limitation of arms for peace."

Stassen said the solution should be "based on President Eisenhower's initiative to have peace rather than war."

He expressed the hope that Soviet leaders would now realize the fearfulness of atomic weapons and that future disarmament talks would be more fruitful.

Their own blast, he said, "may finally convince the leaders of the Soviet that we have been telling the truth when we say there is no alternative to peace in the Atomic Age."

Senator Alexander Wiley, ranking Republican Member of the

Senate of Foreign Relations Committee, urged an intensification of U.S. efforts to achieve an East-West agreement on President Eisenhower's proposed aerial inspection and related programmes as a means of averting war.

Senate Foreign Relations Committee chairman, Democrat Walter F. George, said he believes "it is certainly unlikely that the President's proposal for aerial inspection would intensify an arms race."

He made this comment in answer to a statement at Bangalore, India, where the Soviet leader Nikita Khrushchev had denounced Mr. Eisenhower's proposal for controlling the international arms race by mutual inspection. M. Khrushchev had charged that the "open skies" plan as advanced by the President at the summit meeting in Geneva last July would intensify the arms race as each country learned the other's work.

Senator George said: "If anything it would tend to check the uncertainty that exists in any quarter and certainly ought to slow down any arms race rather than intensify it."

Mr. Allbrass, who had recently made a packet of money, was told it was considered fashionable to be a music lover, so he bought a ticket for a concert, but unfortunately arrived late. The orchestra was already playing when he arrived at the hall.

"D'you mind telling me what this piece is?" he asked the man in the next set.

"Beethoven's Ninth Symphony," was the reply.

"The ninth!" exclaimed Mr. Allbrass. "I didn't think I was that late."

—o—

Here is a report of a case heard in the Land of the midnight Sun.

Counsel (to Eskimo witness): Now, think carefully. Where were you on the night of November 14th—March 20th.

—o—

Mary: "It was very romantic. He proposed to her in the car."

Jane: So what?"

Mary: She accepted him in the hospital.

—o—

"Move up, Fatty," shouted a schoolboy in the railway carriage. "You ought to know that, according to the Act of Parliament, a passenger in a railway carriage is only allowed eighteen inches of space"

"That may be, stinker," Fatty replied, "But I wasn't built according to Act of Parliament."

—o—

Passenger: "Give me a return ticket, please."

Ticket Clerk: "Where to?"

Passenger: "Back here, of course!"

BOOKS FOR SALE

Satyagraha In S.A.

—By M. K. Gandhi 15/-

Bapoo's Letters To Ashram Sisters

—By Kaka Kalelkar 2/6

Which Way Lies Hope

—By R. B. Gregg 2/6

A Nation Builder At Work

By Pyarelal 1/6

Gandhi And Marx

—By K. G. Mashruwala 2/8

Why Prohibition

—By Kumarappa 1/-

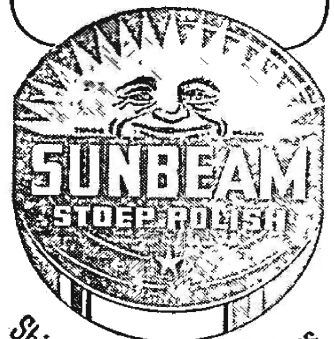
Obtainable from:

'INDIAN OPINION,'

P/Bag, Dnrban, Natal.

For the modest cost of a tin of Sunbeam you can improve the whole appearance of your home. See the difference for yourself...when your stoeps and window ledges are gleaming with Sunbeam's rich glowing colours

Shines...and shines...and shines

in red...green...black at their brilliant best

Wit And Humour

"I haven't met your husband. What is he like?"

"Just an ordinary type: 42 round the waist, 42 round the chest, 92 round the golf course and a nuisance round the house."

—o—

A new jockey mounted an outsider in the paddock just before the race. Once in the saddle, he looked for his whip. He turned to the trainer.

"Do you mind getting my whip?" he requested, "it's over there in the corner."

The trainer didn't budge "Whip?" he echoed.

The jockey frowned. "Stop acting silly," he growled. "I said whip."

The trainer shook his head "What's the good of a whip?" he said. "The last jockey threatened this horse with a gun and even that didn't do any good!"

—o—

"Life's very hard. The doctor told me the only way to cure my rheumatism was to keep away from all dampness."

"Surely that's not difficult."

"Well, I don't know. You just try sitting in an empty bath and going over yourself with a vacuum cleaner, and see what a fool you look."

—o—

A fellow had just got back from Hollywood. He had been dazzled by the display of glamour and bigness in the movie colony.

"Everything is done on a tremendous scale," he related to friends. "I attended a dinner at a movie producer's home one evening and, instead of using finger bowls at the end of the meal, all the guests took showers!"

—o—

The schoolboy was clever, but he liked the sound of his own voice and was always too much to the fore during classroom discussions.

On his school report his headmaster wrote: "John is a good student, but he talks far too much."

Three days later the report arrived back on the headmaster's desk. Underneath his comment the lad's father had written: "You should meet his mother."

For an antiseptic to fulfil the exacting conditions of obstetric, surgical and medical practice it is not enough that it should kill the germs that are the cause of infection. It must also be safe in use, harmless to the delicate human tissues the germs invade. Such is 'Dettol'

In your own home, whenever infection threatens, learn from the hospitals — rely on Dettol.

DETTOL

THE ANTISEPTIC DOCTORS USE

66

9558 1

LATEST ARRIVALS OF RECORDS AND CALENDARS FOR 1956

Film Star Technicolour Calendars	2	9	each
National Leaders Calendars	2	8	"
Religious Calendars	2	8	"
Vivekanand Calendars	2	8	"
Ramakrishna Calendars	2	8	"

LATEST RECORDS

Lunka-Dahan	5	Records	38	9
Hari Darshan	8	"	23	8
Aurat	5	"	38	9
Bazz	5	"	38	9
Jadoo	5	"	38	9
Badal	2	"	15	6
Dost	8	"	23	8

Gujarati Film Song Books 9d. Each.

Nastick, Udan-Kota's, Jhamela, Rungila, Taxi Driver, Boodi.Polish, Lunka-Dahan, Hari-Darshan, and Patita.

Record Packing 2/6 for Union and 7/6 for Rhodesia.

Obtainable from:

BHARAT MUSIC SALOON

AND BOOKSELLERS

(Corner Grey & Lorne Streets)

286 Grey Street,

Phone: 26070.

DURBAN.

Cable & Tel. Add.: "HARGVAN".

Phone 29368.

P. HARGOVAN & CO.

(PTY.) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS
AND IMPORTERS.

P. O. BOX 1250.
155/7 Warwick Avenue
DURBAN.

Tel. Add: "Charotar" Telephone: 33-9885.

MANGHESTER TRADING

CO. LTD.

ESTABLISHED 1923

Wholesale Soft & Fancy Goods Merchants

—&—
Direct Importers.

47, Commissioner Street,
JOHANNESBURG.

BOOKS FOR SALE

Ramnama—M. K. Gandhi	2	0
An Atheist With Gandhi—Gora G. Rao	2	0
Key to Health—M. K. Gandhi	1	6
A Gandhi Anthology (Book I)—V. G. Desai	1	8
Gandhian Ethics—Benoy Gopal Ray	2	6
Basic Education—M. K. Gandhi	2	6
Bapu's Letters to Mira (1924-48)	7	6
For Pacifists—M. K. Gandhi	2	6
The Educational Philosophy of Mahatma Gandhi —M. S. Patal	8	6
To Women—Amrit Kaur	1	0
Drink, Drugs and Gambling —M. K. Gandhi	5	8
To the Students—M. K. Gandhi	8	6
Unto This Last—M. K. Gandhi	1	0
The Gospel of Selfless Action or The Gita According to Gandhiji (Translation of the Original in Gujarati with an additional introduction and commentary) —Mahadev Desai	8	0

Obtainable From:

Indian Opinion,
P. Bag, Durban, Natal.

પુસ્તક ૫૩ સુ—અંક ૪૬
તા. ૨ ડીસેમ્બર, ૧૯૫૫.
પુસ્તક નકલ પે. ૬
૧૨ શુક્રવારે બહાર ૫૩ છે.

ઇન્ડિઅન

ઓપિનિઅન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

જીવન શુદ્ધી

(શ્રી. કેદારનાથજીના પ્રવચનોમાંથી)

શુદ્ધ જીવનવાનો પ્રયત્ન, જ્ઞાન મેળવવાનો પ્રયત્ન તે 'આપણે જાસોચવાસ આલે ત્યાં સુધી કર્યો' કરવાનો હોય છે. કેવળ વ્યાપારી વ્યવહારમાં જ શુદ્ધિ એવો સંકુચિત અર્થ શુદ્ધિનો લેવાનો નથી. શુદ્ધિ તે જીવનનાં દરેક ક્ષેત્રમાં હોવી જોઈએ. શરીર, બુદ્ધિ અને મન દ્વારા થતી બધી ક્રિયાઓમાં શુદ્ધિ હોવી જોઈએ. વ્યક્તિગત, કૌટુંબિક, સામાજિક કે રાષ્ટ્રીય, એ દરેક સંબંધોના આપણા બધા વિચારોમાં, ભાવનાઓમાં અને કાર્યોમાં સંપૂર્ણ શુદ્ધિ આવવી જોઈએ. માનવતા અને સુસંસ્કારોની પૂર્ણતા આમાજ છે. આ માનવતાની સિદ્ધિ માટે જેટલી જરૂર શુદ્ધિની છે તેટલી જ જરૂર ઐક્ય અને સંગઠનની પણ છે. આ ધ્યેયને જ હું જીવનશુદ્ધિ કહું છું.

ચોગ્ય ઉપદેશ

બમવાન શુદ્ધતા એક પ્રચારક દરતાં હતા. તેને એક બિખારી મળ્યો. પ્રચારક તેને ક્ષમ્બનો ઉપદેશ દેવા લાગ્યો. પરંતુ બિખારીએ એ કશું સાંભળ્યું નહીં. આથી પ્રચારક નીરાશ થયો. તેણે શુદ્ધ બમવાન પાસે જઈને કહ્યું:

'ત્યાં એક બિખારી ખેડો છે. તેને હું કેટલો ઉપદેશ આપતો' તે, પણ તે તો એક પણ વાત સાંભળતો નથી.' શુદ્ધે કહ્યું, 'તેને મારી પાસે લાવો.' શુદ્ધે એ બિખારીની દયા જોઈ લીધી. તેને પેટ ભરીને જમાડ્યો અને કહ્યું: 'અંદર જઈને આરામ કરો.' પ્રચારકે કહ્યું: આપે તો તેને જમાડ્યો, ઉપદેશ તો કશો આપ્યો નહીં.' શુદ્ધે કહ્યું: 'આજે તેને જમાડ્યો તેજ ઉપદેશ છે. આજે તેને સૌથી વધુ જરૂર અત્તની હતી, તે પહેલા આપ્યું. આજ તે જીવ્યે તો કાલે સાંભળશે.'

વિનોબાજી.

★ પ્રત્યેક મોહ મનુષ્યની ઉન્નતિમાં બાધક બને છે અને અવનતિનું કારણ બને છે. કામિની, કાંચનનો મોહ જાય છે પણ પ્રતિજ્ઞાનો મોહ જતો નથી. પ્રતિજ્ઞાના મોહની વિશેષતા એ છે તેનાથી થતી અવનતિ જલદી ધ્યાનમાં આવતી નથી. વખત જતાં તે વ્યક્ત્રન થઈ પડે છે. માણસ પ્રગતિ સાધે છે, જેમ દિવસો જાય છે તેમ તે અધિક ને અધિક જ્ઞાનસંપન્ન બને છે.

★ કેટલીકવાર આપણને લાગે છે કે અસુક વ્યક્તિ પહેલાં સારી હતી અને હવે તે બગડી છે તો જાણવું કે પહેલાં તે સારી નહોતી પણ આપણને એવો ભાસ થયો હતો. પહેલાં શુદ્ધ હોય તે વ્યક્તિ પાછળથી અશુદ્ધ બનતી નથી, પણ પહેલેથી જ અશુદ્ધ હોય છે અને શુદ્ધિનો ભ્રમ પેદા કર્યો છે. આપણે વ્યવહારમાં જોઈએ છીએ કે કોઈને ત્યાં મરણ થાય છે ત્યારે લોકો આશ્વાસન આપે છે કે દેહ નશ્વર છે માટે તેના જવાથી શોક ન કરવો; પરંતુ એવો જ પ્રસંગ પોતાને ત્યાં આવે છે ત્યારે તે શોકકળ કરવા લાગે છે. બીજાને કહેવા પૂરતું તેને જ્ઞાન છે પણ પોતાને માટે એનો કંઈ ઉપયોગ નથી. તેને ખરું જ્ઞાન હતું જ નહિ, પણ જ્ઞાનનો આભાસ માત્ર હતો.

★ કોઈના પર પણ ભાર નાખીને જીવન વિતાવવાની જેને ટેવ પડી છે તે ક્યારેક રાજ પર, ક્યારેક શુદ્ધ પર તો ક્યારેક મહાત્મા પર કે નેતા પર અવલંબીને રહે છે. હંમેશાં તે પરાધીન રહે છે. તેની મનોરચના જ એ જાતની બની છે. આજના વિજ્ઞાનના જમાનામાં કોઈના પર પણ અંબલંબિત નહિ રહેવું જોઈએ. વિજ્ઞાનને લીધે આપણામાં સ્વાધીનતા આવવી જોઈએ; પરંતુ આપણે ત્યાં તો અસંખ્ય દેવદેવીઓ વધ્યા છે અને તેથી પશુતા વધી છે, પુરુષાર્થ ઘટ્યો છે. ધંશ્વર ભક્ત હોઈએ તે છતાં ડર લાગતો હોય તો પછી નિર્ભયતા ક્યારે આવશે? નિર્ભયતાં તો સંયમી, વિવેકી, સદ્ગુણી અને પુરુષાર્થીને વરે છે.

તો પછી પ્રશ્ન થાય છે કે સુખી અને સ્વાધીન થવા માટે આપણે શું કરવું જોઈએ?

★ માનવ ક્યાંથી પેદા થયો? તે એનો જવાબ છે કે એ પરમ શક્તિમાંથી જ તે નિર્માણ થયો છે. અને એ શક્તિમાંથી પેદા થયેલા દ્રવ્યો વડે જ તેનું પોષણ અને વૃદ્ધિ થાય છે. અને છેવટે તે પરમ શક્તિમાં જ વિલીન થાય છે. જન્મ અને મૃત્યુ વચ્ચેના કાળમાં તેનામાં અહંપણાનો ભાવ સતત ચાલુ રહે છે. જ્યારે તેને અજ્ઞાનનું ભાન થાય છે ત્યારે તેનો 'અહં' નષ્ટ બને છે, ત્યારે તેનામાં નમ્રતા, કૃતજ્ઞતા અને નિરહંકારતા આવે છે. બળવાન પુરુષ થાકી જાય છે ત્યારે વિનયી બને છે. ધનિકને ખાતરી થાય છે કે ધનથી હવે કામ થવાનું નથી ત્યારે તેનો ગર્વ ઉતરે-છે. જ્યારે બુદ્ધિથી કામ નથી ચાલતું ત્યારે બુદ્ધિશાળી નમ્ર બને છે. જ્યારે અપુર્ણતાનું ભાન થાય છે ત્યારે નમ્રતા આવે છે.

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર તા. ૨ ડિસેમ્બર, ૧૯૫૫.

ખરાબ બાળકના જેવી વર્તણૂક

યુનોમાં જ્યારે સાઉથ આફ્રિકાના રંગદેશના સવાલ પર ચર્ચા થાલી રહી હતી અને તેની તપાસ માટે એક કમીશન નિમવાની સુચના થઇ હતી ત્યારે સાઉથ આફ્રિકાના પ્રતિનિધીએ “વોક આઉટ” કર્યો હતો અને તેમના તે પગલાંને સુનીયનના ઘણા ગોરા વર્તમાન પત્રોએ આવકાઠું હતું. પ્રજાસત્તાક રાજ્યના સ્વતંત્ર વર્તમાન પત્રોનું આ પગલું અમે સમજી નથી શકતા અને સાથે સાથે અમે સરકારની આ નીતીને સખત વિરોધ કરીએ છીએ. આ પગલું ઘણું ખરાબ બરાબું છે અને અમને ભય છે કે આતુ પરીણામ આ દેશ માટે ઘણું ખરાબ આવશે.

યુનોની સ્થાપના થઈ ત્યારથી તેની ત્રેહકોમાં આ દેશના રંગદેશના સવાલની ચર્ચા ઇણાઈ રહી છે. લોક શાસન વાદી રાષ્ટ્રોએ સાઉથ આફ્રિકાની રંગદેશની અને ઇલાયદાપણની નીતીને પાંચ મુદ્દાઓથી અવગણી છે. એ પાંચ મુદ્દાઓ ઘણા અગત્યના અમે ગણીએ છીએ. યુનોમાં આ દેશની નીતીનો વિરોધ થયો હતો કારણ તેઓ માને છે કે ડુનીયામાં સૌથી પવિત્ર ઇશ્વરી બક્ષિસ જે માનવતા છે તેના પર આ દેશે હુમલો કર્યો છે. ડુનીયાના આ ભાગમાં સુધારાને ઉચો રાખવાનો જે દાવો સાઉથ આફ્રિકા કરે છે તેના સારામાં સારા તત્વનો તેને ભંગ કર્યો છે. આ દેશમાં મનુષ્યની ઈમત તેના રંગ ઉપરથી અંકાય છે અને તેમ કરી આ દેશ બતાવે છે કે તે ડુનીયાના એ દેશો સાથે નથી કે જે માનવતા અને માનવ સ્વતંત્રતાને પવિત્ર સમજે છે. જર્મન નાઝીવાદીઓના વિચારોને તે અનુસરે છે કે જે વિચારોને ડુનીયામાંથી નાબુદ કરવા સ્વતંત્ર

રાષ્ટ્રોએ સુદ્ધ કર્યું હતું. સાઉથ આફ્રિકા આવી નીતીને અનુસરી ખીલ વિશ્વયુદ્ધ વખતે માનવજાતીના મનમાં જે વિચારોનું ઝેર હતું તે પાછું રેડી રહી છે. યુનો બધા રાષ્ટ્રોના સવાલોને ઉકેલ લાવી ડુનીયા શાંતીને સ્વાસ લે તેને માટે સ્વપાઇ હતી. તેને આ દેશની આવી નીતીથી જરૂર આઘાત લાગે કે જે નીતીથી પૂર્વના ખીન-ગોરા રાષ્ટ્રોને પશ્ચિમ સાથે મોરચો ઉભો કરવો પડે. આ જે મોરચો ઉભો થશે તો તે ઈકત સાઉથ આફ્રિકા અને પૂર્વના ખીન-ગોરા રાષ્ટ્રો વચ્ચે નહીં હોય પણ આખા વિશ્વનો તે થઈ જશે.

યુનો આ દેશની નીતીને વિરોધ કરે છે તેનું ખીલું કારણ એ પણ છે કે, આ દેશની સરકાર અહીંના મૂળ વતનીઓના બાવી માટે કશી આશા આપતી નથી. વાતાવરણ એવું કર્યું છે કે ગોરાઓ આ દેશના હુમેશા માલીક રહે. આ દેશના વતનીઓને ઈકત એજ એક આશા આપવામાં આવે છે કે જે તેમને કાંઈ પણ સાઈ જેઈ હતું હોય તો ગોરાઓને આ દેશમાંથી હાકી કાઢવા અને એનો અર્થ એ કે બળવો લાગે. આવી ભયંકર પરિસ્થિતિમાં જે યુનો બોલે નહીં તો એમ મનાય કે તે પોતાની ફરજ સુક્યું છે.

ખીલું સાઉથ આફ્રિકાએ રંગ લેદની નીતી પર એટલો બધો ભાર મુક્યો છે કે પ્રજાની વફાદારીના પણ ભાગલા પડ્યા છે. જે રાષ્ટ્ર આવી વફાદારીના ભાગલા પાટે તે રાષ્ટ્રને નાશ જ થાય. એટલુંજ નહીં પણ તેનાથી તેના પડોશીની સહી સલામતી પણ જોખમાય. આવા આંતરીક ભાગલાથી દેશને જે સુદ્ધમાં જોડાવવું પડે તો તેની પોતાની પણ સહી સલામતી જોખમમાં ગણાય.

સાઉથ આફ્રિકાની આ રંગદેશની નીતીથી આ દેશે આખા કોમનવેલ્થને જોખમમાં નાખ્યું છે. કોમનવેલ્થ બધા સમુહની એક સંસ્થા છે અને એક વિશાળ કુટુંબ જેવું છે કે જે બધા એકજ આદર્શને માને છે. સાઉથ આફ્રિકાની રંગદેશની નીતી કોમનવેલ્થના આદર્શથી વિરુદ્ધ છે. આથી આ કુટુંબના ખીન-ગોરા સભ્યોની ફરજ છે અને કચડાયલી ખીન-ગોરી પ્રજાની પણ ફરજ છે કે જે એ કુટુંબના આદર્શને—કાયદાને ન અનુસરે તેને કુટુંબમાંથી બાતલ કરવા. સાઉથ આફ્રિકા પોતાની રંગદેશની નીતી બદલવાને નાકારે છે તેનાથી કોમનવેલ્થની શાંતી અને શક્તી કમજોર બને છે અને તેને ભયમાં મુકે છે.

જ્યારથી યુનો હસ્તીમાં આવ્યું છે ત્યારથી તે સાઉથ આફ્રિકાને રંગદેશનું જોખમ સમજાવવાનો પ્રયત્ન કરી રહ્યું છે. અને હાલમાં જે તપાસ કમીશન ચુટવાનું કહેવામાં આવ્યું હતું તે પણ તેને અનુસરી નેજ છે. સાઉથ આફ્રિકાના પડોશીઓએ સાઉથ આફ્રિકાનું ધ્યાન તેના રંગદેશને લીધે પડોશીની સહી સલામતી જોખમમાં મુકાય છે તે તરફ દોર્યું અને તેને લીધે સાઉથ આફ્રિકા યુનોમાંથી “વોક આઉટ” કરે એ નીતી એક ખરાબ બાળક જેવી ગણાય.

આ પણ પુરતું કહીએ તો આપણે એવું પગલું ન બરી શકીએ કે જે ડુનીયાની પવિત્ર વસ્તુ માનવતા છે તેને ધકકો પડોચાડે.

નોંધ અને સમાચાર

શ્રી મણીલાલ ગાંધીની મુંદગી ગએ અકવાડીયે શ્રી. ગાંધીની તખીપત વિશે અમે જણાવી ગયા હતાં. પણ ત્યાર પછી તેઓના હાથમાં અને વાણીમાં લકવાની અસર જણાતાં રપેશ્મલીસ્ટને બોલવવામાં આવ્યા હતાં. ડોક્ટરોની સલાહ મુજબ મયા શુક્રવારે તેમને સેનેટોરીયમમાં ખસેડવામાં આવ્યાં છે. ત્યાં લકવાની પુર્ણ માવજત કરાઈ રહી છે. અને હવે તેમની તખીપત માં ધીરે ધીરે સુધારો થતો જાય છે. છતાં ડોક્ટરોની સલાહ મુજબ તેઓને ૭ અકવાડીયા પુર્ણ આરામ લેવો પડશે અને દહુ એકાદ અકવાડીયું સેનેટોરીયમમાં માવજત લેવી પડશે. ડોક્ટરોની સુચના અનુસાર તેઓ કોઈને પણ સુલાકાત આપી શકે તેમ ન હોવાથી ત્યાં મુલાકાતે કોઈ જવાની તરદી ન લે એવી અમે નમ્રપણે વિનંતિ કરીએ છીએ. સ્નેહીઓની ભાવના અને પ્રેમ અમે સમજી શકીએ છીએ પણ નાઇલાજે અમારે આમ જણાવવું પડે છે. જેની અમે ક્ષમા માગીએ છીએ.

રેલોના બોધપાઠ રેલો નિર્ભેળ શાપરૂપ જ છે એમ તો અસંદિગ્ધ રીતે કહી શકાય એમ નથી. રેલો ન આવતી હોત તો ઉત્તર ઈંદની બ્રોગળ તથા તેના ઇતિહાસ અને તેથી કરીને સમગ્ર ઈંદનો ઇતિહાસ પણ જુદો જ હોત. રેલથી ઉભરાતી નદીઓ સામાન્ય રીતે રસાળ

માટીને યર પોતાની પાછળ મુકીને જ પાછી પોતાના પાત્રમાં સમાઈ જાય છે. ગયે વરસે એક જર્મીનદારે પોતાની મડતર જર્મીન જુદાનમાં આપી હતી ત્યારે એ સંબંધમાં એક મળનો અનુભવ થયો હતો. તેમણે સ્થાનિક જુદાન કચેરીને જણાવ્યું કે પોતે અમાઉ જુદાનમાં આપેલી જર્મીન (રેલો એ તેને ખરેખર સોના સરખી બનાવી દીધી હતી.) વહેંચવાનું યુલતવી રાખવું એને બદલે કું ખીલ જર્મીન આપીશ!

રંગદેશની મુખાઈ પોટ' જેલીઝાબેયમાં તાજેતરમાં એક બનાવ બનવા પામ્યો હતો કે જેમાં રંગદેશના-એપાટ'હેડના જુતને બધ જન જોવો પડ્યો હતો.

પોટ' જેલીઝાબેયમાં એક ધુવતીને મોટર અકસ્માત થયો તે એક કસડે જ્યેયો. અને એ'જુલનસ માટે તેને ફોન કર્યો. જોના ફોનથી નોન-યુરો પીપન માટેની એ'જુલનસ આવી. આમાં ઊકરીને લઈ જવા સાથે ત્યાં ભેગી થએલી ગોરી મેદનીએ વીરાપ કર્યો અને ગોરી એ'જુલનસ મંગાવી. જે આવતા અરથો કલાક થયો અને પરીણામે ધુવતીએ પોતાનો જન શુમાવ્યો. હાપ રે એપાટ'હેડ! આતો એક ગોરાને જન શુમાવવો પડ્યો પણ ખીન-ગોરા જોતે તો સમવડને અભવે ધણીએ રીતે જન જોવા પડે છે. એપાટ'હેડ બને બાણુ પોતાના ભામ બમવશે જ.

અમારી નવી ચાલુ વાર્તા

ધુપ સુગંધ

લેખક: સોપાન
પ્રકરણ બીજું

પુર્વકથા

પુર્વકથા: વંશપરંપરામત ઉતરી આવેલી ખાનદાનીના પ્રતીક સમાધર્મપરાયણ ને મુદ્દ સ્વભાવના હરિશ્ચંદ્ર ને કેલાસપાને માધવી નામની એકની એક પુત્રી છે. દોઢેક વર્ષ પહેલાં અરોહક નામનો પુત્ર યુગ્મવ્યો છે ને તે પછી માધવી ઉપર જ જીવનની સર્વ આશા એ કેન્દ્રિત થઈ છે. માધવી માતાપિતાના વારસાને દીપાવનારી મુગ્ધ કન્યા છે, ભાષના મૃત્યુને કારણે અભ્યાસ છોડી એક વર્ષ કુટુંબ સાથે બહાર રહીને ફરી કેલાસમાં આવી છે. તરલિકા એની નિકટની મિત્ર છે. કેલાસમાં સૌનું ધ્યાન ખેંચતો ને પોતાના જીવન વિષે રહસ્ય ઉજી કરતો કમલનયન નામનો વિદ્યાર્થી છે. એ કવિ, નટ, દ્વિદર્શક છે, મસ્તીથી જીવે છે.

કેલાસના સમારંભ માટે કમલેશ એક ગીતનાટિકા લખી છે, કાષ્ટ પાસેથી સાંભળ્યું છે કે માધવીને કંઈ મોઠા છે, એ તેને નામક-વંદમાં રહેવાનું આમંત્રણ આપે છે, માધવી પ્રથમથી તેના તરફ કૃત્વહલભાવે ખેંચાણ અનુભવતી હોય છે, આ પરિચયથી એની સુતેલી લાગણીઓ નશ્વત થઈ જાય છે ને મનથી મુંઝાતી એ ઘેર આવે છે, માર્ગમાં તરલિકાની વતોએ કમલનયન તરફના અગમ્ય આકર્ષણમાં ઉભેરા થયો છે, ઘેર માતાપિતા એના વેવિશાળની વાત કરતા હોય છે ને એ પહેલેથી છે, માધવીને અસ્વસ્થ જોઈ તેઓ ચીંતાતુર બને છે, માધવી મુંઝવણ છુપાવી શકતી નથી, બીજા દિવસે એવી જ માનસિક રિયતિમાં તે કેલાસમાં જાય છે... હવે આગળ વાંચો.

કમલેશની વિશેષતા કે રહસ્યમયતાને કારણે પણ હોય, પરિચય થતાં એ પાંચું પડી જવાનું હોય. કેલાસમાં આવી ત્યાં સુધી એ કંઈ નક્કી કરી શકી નહોતી, પરંતુ એના દિલમાં માધવી માટે સહાનુભૂતિનાં ઝરણાં તે અવશ્ય કુટી નીકળ્યાં હતાં.

સમય કરતાં કંઈક એ વહેલી આવી હતી. માધવી કે કમલનયન હજી આખ્યાં નહોતાં. થોડીવરે કમલનયન આવ્યો, એની સામે સહેજ રિમત ફેંકતો રોજની મરન અદાથી આવી મથો. તરલિકાને યથું: 'માધવીને પ્રેમ થઈ જાય એવો તો એ છે જ.' પણ વાર પછી વિચાર આવ્યો: 'તો પછી મારા દિલમાં કેમ એવો પ્રેમ પ્રગટતો નથી?' મનોમન એ હતી પડી ને બોલી: 'હું પકકી છું, માધવી બોળા છે; હું અર્થુતરી માડનારી છું, માધવી અંપલાવનારી છે.

અને ત્યાં જ માધવીની મોટર દેખાઈ. એ તેને સત્કારવા પગથિયા ઉતરી સામે આવી. એણે માધવીની ચાલ ને ઢાંઢાં પોપચાં ઉપરથી માની

'મને સમજાય છે.' હતીને તરલિકા એ કહ્યું: 'પણ આ વિષે આપણે પંછી વાત કરીશું.'

માધવી પણ એમ જ ઇચ્છતી હતી ફરીને બચબીત હરિષ્ણીને પેઠે આજી આજી જોઈ એ અડપથી ચાલવા લાગી એના મનમાં યતું હતું: હમણાં જ કમલેશ મળશે, કંઈક પૂછશે, વાત કરશે, પોતે સ્વસ્થ રીતે જવાબ આપી શકશે નહિ. વિચિત્ર દેખાવ યઈ જશે...પણ કમલેશ પ્રથમ તો નજરે ચડ્યોજ નહિ અને વર્ગ શરૂ થતાં પહેલાં એ અભ્યાસખંડમાં દાખલ થતો દેખાશે ત્યારે એની નજર માધવી ઉપર પડી, પરંતુ એક પણ માટેમ ત્યાં સ્થિર થઈ નહિ. માધવીને તરત જ દ્રષ્ટિ ફેરવી પુસ્તકમાં પરોવી. થોડી વારમાં અધ્યાપકનું પ્રવચન શરૂ થયું. માધવીએ પ્રવચન પૂર્વક ત્યાં ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવા માંડ્યું.

વર્ગ પૂરો થતાં તરલિકાએ કહ્યું: 'માધવી, તારા જેવી રિયતિ કમલેશની નથી.' માધવીના મુખ ઉપર સહેજ વિપાદ

મને ચાકરે રાખોજ
એના મુરોએ બધાંનાં હૈયાં પ્રમલકિતમાં
લીંજવી દીધાં...

માધવી કેલાસ પાસે પરોંચ્યા ત્યારે એનું દિલ ધકકતું હતું. પ્રત્યેક વિદ્યાર્થી કમલનયન બની મથો હોય અને એને મળતાં છાત્રી મુંઝવણ ઉભરાઈ આવવાની હોય એવું એને યથાં કરતું હતું. મોટરમાંથી નીચે ઉતરી કે તરત એણે આંખો ઢાળી દીધી. હસતી હસતી સામે ચાલી આવતી તરલિકા તરફ પણ એનું ધ્યાન મથું નહિ. તરલિકા એના માર્ગ વચ્ચે આવી ઉભી રહી ત્યારે એણે ચમકીને સામે જોયું ને મુંઝવણને છુપાવવા મથતું રિમત મુખ ઉપર લાવી તે બોલી: 'તરલિકા!'

'હા, તરલિકા, તે' ધાયું' હશે કમલેશ, પણ હું તો છું તરલિકા જ.' મગકબમાં ધીમા સ્વરે તે બોલી.

રિયતિ તો એ હતી કે મધ સાંજે માધવી સાથે વાત થયા પછી તરલિકા ના મન ઉપર પણ તેનું જ સ્મરણ રહ્યું હતું. કમલેશની સાથે મૈત્રી તો, એ પણ અંખતી હતી, પરંતુ માધવી ની રિયાતમાં એણે કાંઈ નિરાણું તરત નીરખ્યું હતું. તરલિકાના દિલમાં એના પ્રત્યે સહાનુભૂતિની લાગણી પ્રગટી હતી. કંઈક તરત્ય બાવ હતો એટલે થોડી સાવધાનીનો વિચાર પણ પેદા થયો હતો. તરલિકા કહ્યના કરતી હતી: 'કમલેશ અને માધવી ની મૈત્રી જોયે, એમાંથી પ્રેમ પરિણમે,

જીવનસાથી બનવાની ઉલ્કટતા પેદા થાય...' અહીં સુધીની કહ્યના તો મુંદર ને મધુર લાગતી હતી, પરંતુ એ પછીનો વિચાર એ કરી શકતી નહોતી, આમળ વધતાં મનમાં કંઈક ધમસાણ મચી જતું હતું: કમલેશ કોણ હશે, માતાપિતા, કુટુંબ, મિત્રો, સંરંદાર, ભાવિ જીવનની સલામતી એ બધા વિચારો સહેજ રીતે નહિ, પણ કંઈક આક્રમક રીતે આવતા હતા અને તેની સાથે જ માધવીનાં માતા-પિતાના વિચારો પણ મનમાં ઉડી આવતા હતા. તરલિકાને યતું હતું કે કમલેશ ને માધવી એકમેકના પ્રેમમાં પડી જાય તો સંધર્પની એક પરંપરા ઉભી થાય ને તેના આખરી પરિણામ વિષે પણ કંઈ કહી શકાય નહિ!

વળા એ વિચારતી: 'તો શું મારે માધવીને એ બાજુ ધસી જતી રોકવી? એના માર્ગનાં બધરયાનોનો ખ્યાલ આપવો? ...કમલેશને જોળખવા ને એનો ભૂતકાળ જાણવા પ્રયત્ન કરવો?' પ્રશ્નો ઉઠ્યા હતા, પણ તેનો ઉત્તર એ મેળવી શકી નહોતી. એકવાર સહેજ એવો વિચાર પણ આવ્યો હતો કે પોતે નિરર્થક આ બધી કહ્યના એ કરવા લાગી ગઈ છે, માધવીના દિલમાં પેદા થયેલું આકર્ષણ કદાચ એક તરંગ માત્ર હોય, થોડીવારમાં જ એ શમી જવાનું હોય, એ આકર્ષણ

લીધું કે માધવીના દેવામાં કમલેશનું સ્થાન નિશ્ચિત થવા માંડ્યું છે. પગથિયાં ચડતાં એ બોલી: 'મે' માનેલું કે આને તું વહેલી આવશે.'

'શા મારે?'

'મનની અસ્વસ્થતા ઝોખી કરવા.'

'હું અસ્વસ્થ નથી.'

'જીવું બોલવાથી શો લાભ?...પણ મને લાગે છે કે કંઈક ઉતાવળ થઈ રહી છે, પહેલી જ મુલાકાત ને પાંચ વાક્યોનો પણ વ્યવહાર નહિ, ત્યાં તો...'

એવું કંઈ છે જ નહિ' દદના લાવી માધવીએ કહ્યું.

'તો શું છે?'

'હું તો વિચારતી હતી કે આપકઈદ માં કામ કરવાની ના કહી દઉ તો શું ખોટું? શાસ્ત્રીય રીતે તો સંગીત નો કંઈક પણ હું જાણતી નથી.'

'એ સારો વિચાર છે. તું ના પાડશે એટલે કમલેશ આમદ કરશે, એ રીતે પરિચય વધશે...પછી પ્રેમ વધશે.'

માધવીની કૃત્રિમ સ્વસ્થતા હવે ટકી શકી નહિ. એણે આજો જામ અનુ-ભવતાં આજીબાજી જોઈને કહ્યું: 'તરલિકા, હું ખરેખર મુંઝાઈ મધ છું. સમજાતું નથી, મને શું થઈ ગયું છે, શું થાય છે!'

આવી મથો. ધીમેથી એ બોલી: 'હું જાણું છું.'

'તો તારે પણ મન સ્થિર રાખવું જોઈએ. એ મિનિટની તદ્દન સામાન્ય મુલાકાતમાં આટલું બધું ઢળી જવાનું...'

'હું સમજું છું.' માધવી વચ્ચે જ બોલી.

ખરાખર આ વખતે જ કમલેશ એ બાજુ આવતો હતો. માધવીનું ધ્યાન નહોતું, તરલિકાએ જોયું ને માધવીનું લક્ષ ખેંચ્યું. માધવી એને જોતાં સહેજ અભરાઈ મધ. કમલેશ ગઈ કાલની સ્વસ્થતાથીજ સામે આવીને ઉભો રહ્યો ને મંદ રિમત વેરતો બોલ્યો:

'કાલે તમારો જવાબ મેળવ્યા પહેલાં જ મેં તમારી સંમતિ જાહેર કરી દીધી તેમાં કંઈ અયોગ્ય તો નથી કયું ને?'

માધવી કહેવા ઇચ્છતી હતી કે તે માયકઈદમાં આવી શકશે નહિ, પણ એનાથી બોલાયું નહિ. કમલેશે કહ્યું: 'મોનને અર્ધ સંમતિ માનવી કે સંપૂર્ણ?'

તરલિકા બોલી ઉઠી: 'આ દાખલા માં સંપૂર્ણ.'

માધવી સહેજ હતી. ધીમેથી બોલી: 'સ્વીકારું છું.'

'માફ કરજો.' હસતાં હસતાં કમલેશ બોલ્યો, : 'અંતિમ નિષ્ક્રય કરતાં

રૂપે એમની સૌમ્યચિન્તનથી પવિત્ર વાતાવરણમાં એક પ્રકારની ઉદાત મંબીરતા તરતજ સર્જાવે છે.

અતે વિનોબાજી બોલ્યા :

“આજે મારા શરીરને સાઠ વર્ષ પૂરાં થયાં. પરંતુ બાબા પર આ વર્ષોનો કાષ્ઠ ભાર નથી લાગતો. ટકાવરચ્યા તો દુર રહી, બાબાને યુવાનીનો પશુ અનુભવ નથી. બાબા નું તો હજી બાળપણ ચાલી રહ્યું છે...”

બાબા વિનોબાજીની વાણીમાં વૈજ્ઞાનિક ની નિઃસંશય સુનિશ્ચિતતા, જ્ઞાનીની પ્રખ્યાતા, સંતની મધુરતા અને બાળક ની નિરહંકારિતા સમર હકકાટી હતી. પ્રભચર્યની પ્રતિની સાથે બાળબાવ સહજ આવી જાય છે, એવો અનુભવ છે. આસ્તિકતાની સાથે માનવપ્રેમનું સ્ત્રોત અંતઃસ્તલમાં ઉમટવા માંડે છે એ પણ જોયું છે. આ અનુભવ પર વિનોબાજીએ બાબા “શસ્ત્રસંમત”ની ઝંઝેર લગાડી નીધી.

વિનોબાજી લગભગ અડધા કલાક બોલ્યા. ત્યાર બાદ એમના શિષ્યોએ એમને ચરણસ્પર્શ કરીને પ્રણામ કર્યાં. પછી વિનોબાજીએ યાજ્ઞીમાંનાં ફળ વહેંચ્યાં. શરૂઆતમાં દરેકને એક એક આપ્યાં. પછી બીડ વધતાં તે હસીહસીને ફળ ઉછાળવા લાગ્યાં. બાબા બાળગોપાળોનો ખેલ ન હોય! મને તે વખતે એક સંસ્કૃત શ્લોક યાદ આવ્યો કે છવનયુક્ત જ્ઞાની પુરુષ ને માટે આખી દુનીયા કિડાંમણુ યષ્ઠ જાય છે, અને આખી હંદગી જ નિષ્કપટ-મધુર બાળલીલા યષ્ઠ જાય છે.

પરચુરણ

—સ્વપ્નસેરી સાહસ કથાઓ વાટે વિશ્વભરના કિશોર હૈયાનું વશીકરણ કરેનાર ફ્રેન્ચ સાહિત્યકાર જ્યુલે વર્નની “૮૦ દિવસમાં પૃથ્વીની પ્રદક્ષિણા” નામની વાતોની શ્રેણી ઉતરવાની છે. —ઈંગ્લંડ સરકારની તપાસમાં જણાવ્યું છે કે ૭૧ વર્ષ કરતાં આ વર્ષે શ્રીફમ જોનારા ઘણા ઘટના હતાં. (ઈંગ્લંડમાં ઘટના હશે પણ અહિં તો વર્ષાંજ હશે.)

—માધ્યસૌર રાજ્યમાં બૂદાનમાં મળેલી જમીનો મેળવી શાળાને આપી છે અને તેમાં વિદ્યાર્થીઓ કામ કરી રોજ મેળવે છે. રાજ્યના મુખ્ય પ્રધાને આ અળવળ ઉપાડી ગામડે ગામડે ફરી શાળાઓને જમીન અપાવે છે. પ્રત્યેક શાળાને જમીન મળી રહે ત્યાં સુધી તેઓ પ્રવાસ ચાલુ રાખશે. ૬૦૦૦ એકર જમીન મેળવી છે.

—ભારતે “અંબર ચરખા”ની સોધ કરી છે જે આર ત્રાકે ચાલશે અને આમાન્ય ચરખા કરતાં ચાર ઘણા કામથી પણ વધુ કામ આપશે. આ ચરખો ૭૦ રૂપીયામાં પડશે.

—મુંબઈના ખાંડના કારખાનામાં મજૂરી કરતાં મજૂરને મહીને ૧૫થી. ૩૦ રૂપીયા મજૂરી મળે છે.

—ભારત સરકારે ખાદીને ઉત્તોજન આપવાનું નક્કી કર્યું છે.

—દુનીયામાં કુલે મળી ૧૦૧૧ બાબા આ બોલાય છે. આફ્રીકામાં ૧૧૪ એશીયામાં ૪૩૦ ઓસ્ટ્રેલીયામાં ૯ અમેરીકામાં ૪૨૦ યુરોપમાં ૬૦ પોલા-નેસ્યામાં ૧૮.

કસ્તુરબા શાળા ફંડ

શ્રી રતીલાલ મોરારભાઈ પોર્ટ એલીઝાબેથ તરફથી તેમના પિતાજીની પુણ્યરમૂતીમાં પા. ૨-૨-૦ મળી છે જે આમાર સાથે રિવકારીએ છીએ. રેલ ફંડ.

રાવજીભાઈ પટેલ ધોક્કનહીલ તરફથી પા. ૧-૧૦-૦

અવસાન

પોર્ટએલીઝાબેથના શ્રી મોરારભાઈ કાળોદાસનું લાંબી મદદગી બાદ તા. ૨૩-૧૦-૫૫ના રોજ અવસાન નિપજ્યું હતું. સ્વર્ગસ્થ ઘણા જ શાંત અને મિલનસાર સ્વભાવના હતાં. મર-નાર પોતાની પાછળ એમના ધર્મપત્ની, એક પુત્ર અને એક પુત્રીને શોક કરતાં મુકી ગયા છે. એમના દેહની અંતિમ સંસ્કારવિધિ હાંફુ કી મીટોરીયમ માં યષ્ઠ હતી. સ્વર્ગસ્થના પુત્ર શ્રી રતિલાલે એમના સ્વર્ગસ્થ પિતાના આત્માની શાંતી અર્થે ગૃહે યજુવિધિ કર્યો હતો. તે પ્રસંગે એમણે સ્વ. પિતાના પુણ્યાર્થે જુદી જુદી સંસ્થાઓને દાન આપ્યું હતું.

આભાર

અમારા ખીતાજીના દુઃખદ અવસાન થી અમને મએલી અંગત ખોટ માટે જે જે ભાષ મેનોએ. રૂબરૂમાં અથવા તાર ટલીફોન દારા દીલસોજી પાઠવી હતી તે સર્વેનો અમે આ પત્રદારા આમાર માનીએ છીએ. શ્રી રતીલાલ મોરાર પોર્ટએલીઝાબેથ.

વેચવાના છે

નવસારી સ્ટેશન રોડ પર, બનરમાં ત્યા સોસાયટીઓમાં મહાન અગર ખુલ્લા પ્લોટ લેવા માટે અગર નેશનલ સેવિંગ્સ સર્વિસીકેટ (આવક વેરાથી મુક્ત વ્યાજ) ખરીદવા લખો:

એમ. જનાર્દન લટ્ટ, Authorised Agent For Government of India National Saving Certificate. બાબા સાહેબની હવેલી, Navsari, Bombay, India.

ભારતનો પત્ર

(અમારા ખબરપત્રી તરફથી)

મુંબઈ, તા. ૮-૧૧-૫૫.

ભારતમાં અમેરીકન મૂડી પતિઓ તરફથી નાણાનાં રોકાણ અંગે ખાંદો ધરી આપના માટે ભારત અને અમે-રિકા વચ્ચે વાટાઘાટો ચાલે છે. અમેરીકા અમેરીકનો તરફથી સ્થપાતા ઉદ્યોગોને નફો મુક્ત રીતે અમેરીકા મોકલવા દેવાની તથા રાષ્ટ્રીય કરણના સંજોગોમાં પુરનો બદલો આપવાની મામણી કરે છે. જે આ કરાર યષ્ઠ જાય તો ભારત સરકારનો બોલો કાંઈક હળવો થશે. અમેરીકન મૂડી સામાન્ય રીતે વપરાશનો માલ બનાવવાના ઉદ્યોગોમાં રોકવા દેવાશે, કેમકે એવા ઉદ્યોગોનું રાષ્ટ્રીય કરણ કરવાનો સર-કારનો ધરાહો નથી. બાકી રશિયા જેમ ભારતમાં પોલાદનું જંગી કાર ખાતું ઉધાર બાંધી આપે છે તેમ જે પ્રિટન પણ બાંધી આપે તો એટલો બોલો આજો થાય. રશિયા તરફથી બંધાનારા કારખાના પાછળ રૂ. ૧૨૫ કરોડનો ખરચ થશે. પ્રીટન સાથે વાટાઘાટો ચાલે છે.

* * *

ગ્રામ અને ગૃહ ઉદ્યોગોની તપાસ કરવા આયોજન પંચે નિમેલી કવે સમિતિએ ગ્રામ અને ગૃહ ઉદ્યોગોના વિકાસ માટે રૂ. ૨૫૯,૬૧,૦૦,૦૦૦ ના વિકાસ કાર્યક્રમની બલામણુ કરી છે. ખીજી પંચ વર્ષો યોજના હેઠળ હાય ધરવાના. આ કાર્યક્રમથી ૪૫ લાખ માણસોને રોજ મળવાનો અંદાજ છે. આ માટે સમિતિએ મીલોને ઉત્પાદન ૫ અળજ વારથી અને પાવર લુમને ૨૦ કરોડ વારથી વધુ કાપડ ઉત્પત્ર ન કરવા દેવાની અને વધારાની કાપડની જરૂરીયાત હાયશાળ દારા મેળવવાની બલામણુ કરી છે. સમિતિ ના અંદાજ પ્રમાણે આવતા પાંચ વર્ષ

માં હાયશાળ કાપડનું ઉત્પાદન ૧૫૫ કરોડ વારથી વધીને ૩૨૦ કરોડ વાર થશે. સમિતિ આ બલામણુ ધણો વાદ વિવાદ જમાવ્યો છે. વેપારીઓ અને મીલ માલિકોએ એવો બય વ્યક્ત કર્યો છે કે, જે મીલના ઉત્પાદન પર મખોદા મુકારો તો ધીલ કાપડનો કુષ્કાળ પડશે, નિકાસ જે ૧૦૦ કરોડ વારે પહોંચી છે તેમાં કાપ પડશે અને મીલ કાપડના બાવો ધણા ઉંચા જશે.

સમિતિએ યોખાની મીલો નવી ન સ્થાપવા દેવાની અને ચાલુ મીલોપર કર નાંખીને યોખાના હાયજડ ઉદ્યોગ ને ઉત્તોજન આપવા સારાં સાખનો સર્જવાની બલામણુ કરી છે. સમિતિ એ ઉદ્યોગોના વિદેશીકરણની અને શહેરોને મધ્યમ કદનાંજ રાખવા દેવાની અને એથી વધુ વિકસવા ન દેવાની બલામણુ કરી છે.

‘યુક્ટોપીઝ, ઇનકમ ટેકસ રીટન્સ’, લાઇસેન્સીંગ, રેવન્યુ કલીવરન્સ અને ઇનસ્યોરન્સ માટે મળો :

આર. વીકલ

૨૧૩ મેકોસા હાઉસ, ૧૭ કમીશનર સ્ટ્રીટ, સેકન્ડ ફ્લોર, ફરેરાસ્ટાઉન, બેદાનીસખર્મ, ફોન ૩૩-૧૬૫૪.

૧૧ પુસ્તકોનો સેટ

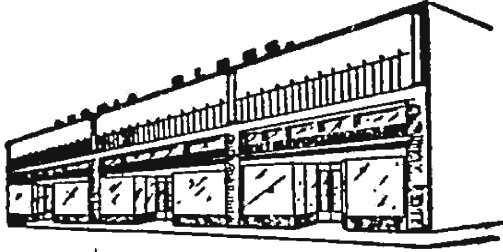
આ સેટમાં વિવિધ પુસ્તકો તમને વાંચવા મળશે. પુસ્તકો મોટાઓ માટે છે. કીમત ફકત પા. ૧-૧૯-૦.

‘Indian Opinion’ Private Bag, Durban, Natal.

લગ્ન પ્રસંગો માટે અમને મળો. સુરતી જમણના અમે રૂપેશ્યલીરટ છીએ. શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેસીયાના કોઈ પણ ભાગમાં તમારે મુકામે આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્ટ્રાક્ટ લઈશું. કેપીટન્સ બાલકની હોટેલ (ધી કોર્નર મીકાઈ હાઉસ) એ અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર - ડરબન. ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ રેલીઆમ : KAPITAN.

K.M. Loodhia & CO.

Manufacturing Jewellers and General Dealers

22 ct Jewellery made to order in latest designs

ખાવિસ કેરટ

સોનાના શાગીના ખાસ અમારી જાતી દેખરેખ નીચે અમને અપાયેલું કામ સંતોષ પામે એવી રીતે કરીએ છીએ.

નેક્લેસ, જુદી જુદી રીઝાઇનની બંગડી અછોડા, સાડીની પીન, વીડી બ્રાકેસ એરોમ વગેરે બનાવીએ છીએ.

106 Prince Edward Street, Durban.

Phone 22905

Tel. ADD.: "GANDABHAI"

The Home Of
INDIAN SWEETMEATS.

G. C. Kapitan & Son

Vegetarian Restaurant

Upcountry customers are requested to send their
POSTAL ORDER with their orders.

Write For Price List.

બહારગામના ગ્રાહકોને ખાસ સુચના

ઓર્ડર સાથે પોસ્ટલ ઓર્ડર મોકલવા મહેરબાની કરવી. મોકાઇની કિંમત ઉપરાંત નીચે મુજબ પોસ્ટલ ઉમેરવા વિનંતી છે.

નો. રોડેશીયા રી. ૧-૦ રતલે. સમૂહ રોડેશીયા
૬ પેની રતલે. યુનીયનમાં ૩ પેની રતલે.

પ્રાઇસ લીસ્ટ મંગાવો

154 GREY STREET,
DURBAN.

Phone 332651

P.O. Box 1549

Tel. Add ENBERDER

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

33 West Street, JOHANNESBURG.

MANUFACTURERS OF LADIES' & GIRLS' STRAW & FELT HATS
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, હુલન જર્સી, હુલ, બાજકો, માટેનો ભત ભતને માલ, ધર વપરાશ માટે તેમજ લગાદિ પ્રસંગોએ શુભગાર માટે રીબન વગેરે માટે અમારે લાં પ્રથમ તપાસ કરવા સલામત છે.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનનબર્ગ.

ફોન ૩૩૨૬૫૧.

એકલું તમે જાણો છો કે કેનેડાની વિશ્વ વિખ્યાત કંપની
સન લાઇફ ઓફ કેનેડા

ઉપરાંત કંપનીના હમો સત્તાવાર એજન્ટ છીએ.

ઉપરાંત

દક્ષિણ આફ્રિકાની વરિષ્ઠ અદાલતની કેપ ઓફ ગ્રેડ હોપ પ્રોવીન્સીયલ ડીવીઝન ના સરકાર તરફથી નીમાયેલા અંગ્રેજી તથા ગુજરાતી ભાષાનુસાર જીએ તેમજ અંગ્રેજી કમ્પ્યુટર અંગ્રેજી કોર્ટ પબ્લિક ડાક્ટર કામકામ વિના વીલિંગ તરીકે બીએ યર્ડ થકે છે.

1. Wherever there is a particular Life Assurance Problem a Sun Life of Canada Plan can solve it.
2. Prompt settlement of claims is a maxim of the Company's Management.
3. During 1951 the Company paid over £31,000,000 to annuitants, policy holders and their families.

The Sun Life of Canada is a Leader in World Wide Assurance

Consult us first.

C. C. PALSANIA

GENERAL AGENT

Business, Estate, Financial, Insurance and Immigration Consultant.
Sworn Translator.

100 Sir Lowry Road,
P.O. Box 4624.

CAPETOWN
Phone 32390

તાજું ઉમદા ફરૂટ

કરખાનુ' ઠકાઈ આદુ ૬ પેની રતલ, ૧૦૦ રતલથી વધુ લેનારને
૮ પેની (રોકકા ભાવ) મોટી કળીનું લસણુ રી. ૧-૦ રતલ, પાપક
નં. ૧, રી. ૧૦-૦ ૧૦૦. નં. ૨, રી. ૮-૦ ૧૦૦. પોસ્ટલ જુદું.
કપુરી અને ચેવલી પાન રી. ૫ રતલ; પોસ્ટલ જુદું. બારકોટ રી.
૧૦-૬ ડબલ; લાંબી અને રહેવેર બારકોટ રી. ૧૧ ડબલ.
કાંઠા, બટોલા (આદુ) હમોસાં હમારે ત્યાંથી મળશે.

રોડેશીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બિલેટપન કેંગોના ઓરડરો ઉપર પ્રચલિત
ખ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ હતાથી મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.

WHOLESALE FRUIT MERCHANTS

P. O. Box 251. DURBAN.

Are You a subscriber of
'Indian Opinion'
If not, Why not?

ધીરુભાઈ પી. નાયક

બુકચીપર, બુસાફરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ડા
 હિંદુસ્તાન અંચર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ ફરિયાઈ અંચર જમીન
 માગે' મુસાફરી કરવા ખરે બ્રહ્મ અમારી મારફતે બુકીંગ કરો.
 અંદાબી, આગ, ચોરી, દુલ્લહ, આકસ્માત, પ્લેટઆસ, વિગેરેના નીમા અમે
 લતરાવા આપીએ છીએ.
 ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ ક્લેયરન્સ
 સર્ટીફિકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો. પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લખવી
 બાબતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે ગંદત સલાહ આપીએ છીએ.
 નેશનલ ગ્યુરુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓરિજીનાલ અને શોર્ટશાવર
 ઈનરગુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રાંતનિધિ.

Phone : 33-9033. 29e Commissioner Street, JOHANNESBURG.

કરનીચર! કરનીચર!! કરનીચર!!!

બેલેન્સ શુટ, ડાઈનિંગશુટ, વોર્ડરોબ, ડરેસીંગ એસ્ટ,
 સાઈટ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ટ, બુક કેસ, ટેબલ, તદન કીફાયત
 ભાવે ખરીદી શકશો. ભલે પધારી લાલ લેવા શુકશો નહિ.
 —બોક્સ, ટેબલ અને કીચન ડરેસર—

જે હમારી ડેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશા તઈ-
 ચાર રહે છે. માત્ર રોકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર
 આગલ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
 PHONE 33-4691. BOX 2526.

યુનીલાલ પ્રધર્સે

હમણુજ ખુલ્લો મુકલો માલ !

ન્યુ ધરા હાપેલી નીનન સાડીઓ ૬ વાર શી. ૪૯-૬
 જરીની કીનારવાળી બ્યોરનેટ ડ્રપ્સ વારની શી. ૧૫-૦.
 પાટલી પાલવ અને આખી ભાત વાળી
 રેશમી હાપેલી સાડી પા. ૭-૧૦-૦ થી ઉપર
 મેવડી કીનારની સાડી ક્રેપ ડ્રપ્સ વારની શી. ૩/૧૧ થી ઉપર

સુતરાઈ સાડીઓ છેલ્લી હબના રંગો અને હાપો વાળી
 પાંચ વાર શી. ૨૭-૬ થી ઉપર
 ૭ વાર શી. ૩૬-૬ થી ઉપર

C.O.D. અને ટપાલથી આવેલા ઓર્ડરોને તુરત ધ્યાન
 દેવામાં આવે છે.

ભેદ્યએ તો સામ્પલ મોકલીશું.

યુનીલાલ પ્રધર્સે

(પ્રા.) લીમીટેડ

૬૩ વીક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ, ડરબન.

ફોન : ૨૪૦૦૩

પી. એ. બોક્સ ૮૨૨

Telephone : 20951

177 Grey Street DURBAN.

Bhagat's Vegetarian Lounge

(Prop: G. L. BHAGAT)

Ghee Sweetmeat Specialists

Receptions and Wedding Parties Catered For

ટેલીફોન : ૨૦૬૫૧

૧૭૭ ગ્રે સ્ટ્રીટ ડરબન.

ભગત્સ વેજેટેરીયન લાઉન્જ

(પ્રોપ્રાયટર : જી. એલ. ભગત)

ઘીની મીઠાઈઓના સ્પેશલિસ્ટ

મેળાવડાઓ, લગ્ન પ્રસંગોએ અમે મીઠાઈઓ પુરી પાડીએ છીએ.

ચોખ્ખા ઘીની બનાવેલી શુદ્ધ મીઠાઇ

અમારી મીઠાઇ લેણસેળ વગરના ચોખ્ખા માલમાંથી બનાવવામાં આવે છે. દરેક મીઠાઈ બત્તી દેખરેખ નીચે બનાવી કાળજીથી પેક કરી રવાના કરવામાં આવશે. આપનો ઓર્ડર વેળાસર મોકલવા વિનંતી છે.

સુવરકેશી સફેદ, લીલી, ગુલાબી શી. ૬-૦ રતલ	પીસ્તા માવા બારફી શી. ૬-૦ રતલ	પોરબંદરી ખાલ્લી મોળી શી. ૬-૦ રતલ
માવા બારફી શી. ૫-૦ રતલ	કેસરી માવા બારફી પીસ્તા શી. ૬-૦ રતલ	ચણુનો મગજ શી. ૪-૦ રતલ
બદામ માવા બારફી શી. ૬-૦ રતલ	ભાલુવડીયા માવા પેડા શી. ૫-૦ રતલ	રહાર બેન્ડના માડીયા શી. ૩-૦ રતલ
કેસરી માવા પેડા શી. ૬-૦ રતલ	સુરતની માવા મારી શી. ૫-૦ રતલ	રાજવંશી પીવાનો ચેવડો શી. ૬-૦ રતલ
બાલુવડીયા બદામી પેડા શી. ૬-૦ રતલ	બદામી માવા મારી શી. ૬-૦ રતલ	પાપડ અડદના નાના ૧૦૦ નંબના શી. ૧૦-૦ મસાલા વાળા
સુરતની પીસ્તા માવા ધારી શી. ૬-૦ રતલ	ભમનમરી મેમ્બુળ શી. ૪-૦ રતલ	પાપડ અડદના મસાલા વાળા મેટા, ૧૦૦ નંબના શી. ૧૨-૦
મુંબઈ લીલો દહવો પીસ્તાનો શી. ૬-૦ રતલ	બુન્દીના લાડુ શી. ૩-૦ રતલ	દાગ, રૂંદી શી. ૨-૦ રતલ
મુંબઈ લીલો બદામી દહવો શી. ૬-૦ રતલ	ગુલાબ ભંજુ શી. ૨-૬ રતલ	મીક્સ ફરસણ શી. ૪-૦ રતલ
પોરબંદરી સાટા શી. ૫-૦ રતલ	—ફરસાણ—	
ચુરમાં લાડુ શી. ૩-૦ રતલ	બાવનમરના ગાંડીયા ફાફડીયા શી. ૩-૦ રતલ	મીઠાઈ ઢીવાળી મીક્સ ૫-૦ રતલ
કોપરાખાક શી. ૨-૬ રતલ	ઝીણી ચણાના લોટની સેવ શી. ૨-૬ રતલ	” ” ” ૪-૦ રતલ
માવા મોદનચાર શી. ૪-૦ રતલ		

પોસ્ટેજ : યુનીયનમાં ૩ પેની રતલ

સા. રોડેસીયા ૯ પેની રતલ

નોર્થર્ન રોડેસીયા શી. ૧-૦ રતલ

ઓર્ડર સાથે પૈસા મોકલવા વિનંતી છે

Jethalal's Mithai House

71 Prince Edward Street, Durban.

Telephone : 27780 — P. O. Box 2043.

Tel. Address: "SWEETMEATS"